

Žalující pozůstalost podala na žalovanou žalobu s žalobním žádáním, že žalovaná jest povinna udati, co jest jí známo o zamlčení nebo odstranění různých věcí zůstavitelčiných. Po podání žaloby nabídla se žalovaná podáním učiněným v nesporném (pozůstalostním) řízení, že složí manifestační přísahu podle čl. XLII. uv. zák. k c. ř. s. První soud přerušil řízení o tomto jejím návrhu až do pravoplatného skončení sporu shora uvedeného. Rekursní soud návrh odmítl, maje za to, že pro nedostatek dohody jest návrh vyříditi pořadem práva na podkladě podané žaloby.

Nejvyšší soud uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Z d ů v o d ů:

Správné jest, že zdráhající se straně lze uložiti výkon vyjevovací přísahy ve smyslu čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. pouze rozsudkem ve sporném řízení a že soud v nesporném řízení není oprávněn, by rozhodl o povinnosti stran onu přísahu vykonati. Takovým rozhodnutím překročil by soud meze nesporného řízení a dopustil by se zmatečnosti (§ 41 odst. 2 písm. d) zák. ze dne 19. června 1931 č. 100 Sb. z. a n.). Ale o takový případ zde nejde, neboť povinnost dovolací rekurentky k složení této vyjevovací přísahy není sporná, naopak ji uznává, ježto projevila výslovně svou ochotu vykonati přísahu toho znění, jež bylo žádáno odpůrkyní žalobou. Není zákonné závady, by nebylo k návrhu učiněnému i v mimosporném, zvláště pozůstalostním řízení u soudu sepsáno porovnání o vyjevovací přísaze a aby jedna ze zúčastněných stran nesložila tuto přísahu před nesporným soudcem, jenž nemá příčiny, by odpíral protokolovati takový smír, který jest exekučním titulem ve smyslu § 1 čís. 5 ex. ř. (rozh. č. 1846 Sb. n. s. — plen. usn. býv. víd. n. s. č. pres. 299/15 Gl. U. c. ř. 7.703).

Čís. 14993.

K §§ 91, 1042 obč. zák.

Nárok na náhradu podle § 1042 obč. zák. není závislý na tom, zdali ten, na jehož místě byl náklad učiněn, o něm předem věděl anebo s ním souhlasil, stačí, že k nákladu byl povinen z jakéhokoliv právního důvodu.

Třetí osoba, uplatňující svůj nárok proti manželi podle § 1042 obč. zák., může nastupovati žalobou i bezprostředně proti manželce jako dlužnici.

Jak dalece je manželka zavázána ze smluv jí sjednaných.

(Rozh. ze dne 26. února 1936, Rv I 2615/33.)

Žalobkyně přednesla k odůvodnění žaloby, že žalovaná Marie D-ová jí přikázala, aby jí zhotovila z přinesených látek různé šaty a součástky oděvů. Za tyto práce účtovala jí žalobkyně 1.730 Kč. Žalovaná zhoto-

vené obleky bez námitek přijala, proti účtům nic nenamítala. Objednané a dodané ošacení odpovídalo společenskému postavení a majetku jejího manžela Emila D-a, velkoobchodníka, a ručí tedy i druhý žalovaný Emil D. za tyto náklady. Žalovaná Marie D-ová namítla proti žalobě, že šlo o zhotovení šatů, kterých žalovaná nutně potřebovala, takže náklad za zhotovení těchto šatů byl povinen nésti její manžel, žalovaný Emil D. ve smyslu ustanovení § 91 obč. zák. Žalovaný Emil D. také vždy účty za zhotovení šatů platil, takže žalobkyně věděla aneb věděti musela, že objednávka se děje na jméno a účet žalovaného Emila D-a. Žalovaný Emil D. namítl proti žalobě, že se jedná o zhotovení šatů z látek, jež byly žalovanou Marií D-ovou opatřeny bez vědomí a proti vůli žalovaného. Žalovaná Marie D-ová dala si ušít u žalobkyně nejméně osmery šaty, jichž zaplacení se žalobkyně touto žalobou domáhá. Nejedná se o nutné potřeby žalované anebo o účelné objednávky. Koupené látky byly dodány žalované přímo prodátem a věděla proto žalovaná, že se jedná o látky, které on sám nedodal. Žalovaná měla dostatek jiných šatů a nebylo proto třeba, aby si opatřovala šaty nové. P r v ý s o u d zamítl žalobu, pokud směřovala proti žalované Marii D-ové, vyhověl jí však, pokud směřovala proti Emilu D-ovi. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby proti Marii D-ové, zamítl ji však proti Emilu D-ovi.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby i proti Emilu D-ovi.

D ů v o d y:

Závazek manželův za manželčiny objednávky lze odvozovati buďto z §§ 91, 1042 obč. zák. nebo z §§ 92, 1017 a 1029 obč. zák. V projednávaném případě dala manželka za zažalovanou částku u žalobkyně opravit staré šaty a ušít nové pro vlastní potřebu z látek koupených u Jindřicha T., při čemž žalobkyně sama dodala různé přípravy. Není správné, že se požadovaný obnos týká pouze zhotovení nových šatů, neboť žalováno bylo z účtů ze dne 20. února 1931 a 11. října 1931 a doplnila žalobkyně svůj skutkový přednes bez odporu žalovaného při výsledku jako strana (rozh. čís. 11714 Sb. n. s.). Žaloba proti prvnímu žalovanému Emilu D. se opírá o to, že druhá žalovaná potřebovala objednané a dodané obleky nutně, aby její ošacení odpovídalo společenskému postavení a majetku jejího manžela, z čehož lze seznati, že žalobkyně se domáhá náhrady nákladu po rozumu § 1042 obč. zák., jímž podle § 91 obč. zák. byl povinen první žalovaný. S tohoto hlediska však není zapotřebí, aby žalobkyně prokázala, že první žalovaný manželce tuto objednávku přikázal (§ 1032 obč. zák.), neboť nárok na náhradu podle § 1042 obč. zák. není závislý na tom, zdali ten, na jehož místě byl náklad učiněn, o něm předem věděl anebo s ním souhlasil, stačí, že k nákladu byl povinen z jakéhokoliv právního důvodu; zavazovací úmysl podle § 1042 obč. zák. v pochybnosti se předpokládá, dokud opak nebyl odpůrcem dokázán (rozh. čís. 10666 Sb. n. s.), a nesejde po této stránce ani na tom, zdali druhá žalovaná žalobkyni sdělila, že jedná jako zmocněnkyně manželova. Rozhodnutí sporu závisí tudíž pouze na otázce, zdali se plnění, o jehož náhradu jde, stalo v mezích nároků druhé žalované

vůči manželu na poskytování slušné výživy po rozumu § 91 obč. zák., k níž náleží i slušné ošacení. K této otázce však nutno odpověděti kladně. Namítá-li první žalovaný, že si jeho manželka během posledního 1½ roku dala ušít osmeré šaty, přehlíží, že to byly pouze šaty obyčejné a pracovní z látek vesměs laciných, takže úsudek prvního žalovaného, že manželka nepotřebovala zvláštní šaty na cestu do lázní Smokovce, jest zřejmě nesprávný. Nerozhodným jest i, zdali si manželka mohla vybrati potřebné látky v jeho obchodě, nehledíc k tomu, že první žalovaný odmítl žádost manželčinu o látky z jeho obchodu. Ježto nižší soudy dále zjistily, že látky druhou žalovanou koupené nebyly ani luxusní ani drahé a první žalovaný neuplatňoval konkrétních námitek proti předpokladům o jeho společenském postavení a majetkových poměrech, dospěl procesní soud právem k úsudku, že s ohledem na okolnosti případu, poněvadž šlo o lázeňský pobyt manželčin, při čemž v kruzích, k nimž patří žalovaný, je zpravidla zapotřebí většího počtu šatů nežli doma, byl náklad úměrný společenskému stavu manželovu, takže nikterak nepřekročil rozsahu nároku manželčinu, plynoucího z § 91 obč. zák. Odvolací soud uznal správně, že manželka je právě tak jako manžel oprávněna uzavírat smlouvy a že ze smluv jí uzavřených je také zavázána, leč že by smlouvu uzavřela ve zmocnění osoby jiné, na př. svého manžela, v kterémžto případě by se proti placení mohla brániti (rozh. čís. 8683 a 12309 Sb. n. s.). Třetí osoba, uplatňující svůj nárok vůči manželu podle § 1042 obč. zák., nepozbývá možnosti nastupovati žalobou bezprostředně proti manželce jako dlužnici. Druhá žalovaná objednala sama práci u žalobkyně a nevyšlo nikterak na jevo, že při tom nevystupovala vlastním jménem a že sama nechtěla býti smluvní stranou. Žalobní nárok odvozovaný vůči druhé žalované ze smlouvy (objednávky díla) jest proto rovněž po právu.

Čís. 14994.

Nárok na odměnu za bilanční práce neztrácí zaměstnanec ani, je-li rok ztrátový. Přiměřenost bilanční odměny řídí se tu podle slušného zaměstnancova za pravidelné výkony pracovní a průměru bilančních odměn dříve zaměstnanci vyplácených.

Vzal-li zaměstnanec na vědomí rozhodnutí zaměstnavatele o tom, že do jeho platu jest od určité doby již započítána remunerace, a rozhodnutí tomu nijak neodporoval, vzdal se tím od této doby nároku na zvláštní remuneraci.

(Rozh. ze dne 26. února 1936, Rv I 197/36.)

Žalobce domáhá se žalobou jednak odměny za bilanční práce, jednak remunerace za dobu od 1. ledna 1934 do 30. září 1934. Žalovaná namítla proti žalobě, že žalobci nárok na odměnu nepřísluší, poněvadž je požadována za dobu, kdy měla již ztrátové roky; pokud pak jde o požadovanou remuneraci, vzdal se žalobce nároku na ní tím, že vzal na vědomí